Samhälle och
Socialt Utbud

SOS Aktuellt

Tidningen som för den finlandssvenska handikappades talan och granskar det sociala utbudet | ISSN 1795-410X | Prenumerera för 12€ | 2/2011 | Mars

Den välbesökta valdebatten på Svenska Social- och kommunalhögskolan födde fler frågor än svar.

Sidan 4-5.

Foto: Daniela Andersson

Innehåll

SOS Aktuellt

Adress:
Apollogatan 15 A 7,
00100 Helsingfors

Telefon:
044-5554388

Ansvarig utgivare:
Finlands Svenska
handikappförbund
09-496446

Ansvarig redaktör:
Anna Caldén
Ordförande för Finlands
Svenska Handikappförbund

Redaktionschef:
Daniela Andersson
044-5554388
daniela.andersson@
kolumbus.fi

Medarbetare
Johanna Wikgren-Roelofs
Christina Lång
Tom Sörhannus
Thomas Rosenberg
Helena Forsgård
Malin Johansson

Layout
Erkki Tuomi / Neodesign
Laura Takatalo / Neodesign

Tryckeri
KSF Media Ab
ISSN 1795-410X

Artiklar, feedback, insändare
daniela.andersson@kolumbus.fi

Övrig e-post, vill du ha tidigare utgivna nummer?
ulf.gustafsson@kolumbus.fi

www.sosaktuellt.fi

s.2–3 **Funktionshindrades rätt till arbete och sysselsättning bör tryggas**
Anna Caldén

Världen sett från Dubai
Daniela Andersson

s.4–5 **”Ligg på som iglar” var kontentan på unik valdebatt**
Daniela Andersson

JURISTENS KOLUMN: Riksdagsval och funktionshinder
Johanna Lindholm

s.6–7 **Försonligare tongångar på handikappfältet**
Thomas Rosenberg

Övervinner begränsningar med tankens kraft
Tom Sörhannus

s.8–9 **Jarkko Setälä är Finlands första blinda auktoriserade translator**
Daniela Andersson

SAMARBETE TESTAS PÅ ÅLAND
Närvårdare i socialtjänsten får ge sprutor och mäta blodtryck
Helena Forsgård

s.10–11 **”Varför åker ni inte till Kairo?”**
Christina Lång

s.12–13 **Kvinna till kvinna en växande organisation**
Christina Lång

NOTERAT: Förbundet Finlands Svenska Synskadade kämpar för Celia

Förälder om handikappservicelagen
Helena Forsgård

s.14–15 **JAG erbjuder ett helhetsansvar för personlig assistans**
Tom Sörhannus

Samspel i Åboland
Malin Johansson

s.16 **Händelsekalendern 2011**

Vill du annonsera i SOS Aktuellt?

Priser 2011
Helsidesannons: 600 euro
Halvsida: 300 euro
¼ sida: 150 euro

Vill du ha annons i annat format? Tag kontakt så anpassar vi priset till din annonsstorlek! Medie-kort finns på www.sosaktuellt.fi

Kontakta:
Annonsansvarig:
Daniela Andersson,
044-5554388, daniela.
andersson@kolumbus.fi

Utgivning och prenumerationer 2011

SOS Aktuellt utkommer 6 gånger år 2011.

Nr 3 utkommer vecka 21.
Deadline för material den 17 maj.
Nr 4 utkommer vecka 33.
Deadline för material den 9 augusti.
Nr 5 utkommer vecka 41.
Deadline för material den 4 oktober.
Nr 6 utkommer vecka 49.
Deadline för material den 28 november.

Fortlöpande årsprenumeration för papperstidningen: 12 euro. Tidsbestämd årsprenumeration: 14 euro. Lösnummer: 3,50 styck. Vid lösnummersbeställning fakturerar vi 1,50 euro i hanteringsavgift. Utrikesporto: 5 eur (Europa), 10 eur (Övriga världen). Tillgängligt format för synskadade (rtf-format, tidningen kommer i e-posten) kostar endast 7 euro/år.

1. Beställ via internet.
Fyll i prenumerationsblanketten på www.sosaktuellt.fi eller e-posta pren@sosaktuellt.fi

2. Eller ring 044-555 4388, eller Handikappförbundet 0500-418 272

LEDARE

Funktionshindrades rätt till arbete och sysselsättning bör tryggas

Man har kunnat påvisa att cirka tjugo procent av funktionshindrade i Finland är sysselsatta. Trots att man på flera nivåer, på kommun- och riksnivå och inom olika handikapporganisationer, de senaste åren allt mer aktivt börjat arbeta för att personer med funktionsnedsättning lättare ska komma in på den öppna arbetsmarknaden så finns det ännu mycket att göra för att förbättra situationen.

I dagens läge saknar många funktionshindrade arbete trots att de har utbildning. Faktum är att en stor del av personer med funktionsnedsättning har magisterstudier bakom sig, men aldrig fått en chans att visa vad de går för i arbetslivet.

Arbetets betydelse för individen är stor. Arbete gynnar inte individen enbart ekonomiskt utan bidrar också till att individen känner sig behövd och delaktig i samhället. Det i sin tur förebygger social exklusion och sociala problem som på sikt kan leda till marginalisering. Även samhället gynnas av att personer med funktionsnedsättning blir inkluderade, det här torde vara speciellt viktigt med tanke på att man i samhällsdebatten ofta tar upp att Finland, liksom i andra västeuropeiska länder, har en befolkningsstruktur som indikerar kommande brist på arbetskraft. Då man under det europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning belyste funktionshindrades situation kunde man konstatera att en av de största orsakerna till funktionshindrade personers dåliga ekonomiska situation och fattigdom är just bristen på arbetsmöjligheter.

FN konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ger tydliga direktiv och krav på åtgärder för att minska arbetslöshet bland funktionshindrade. Likaså Finlands handikappolitiska program VAMPO. I lagen om likabehandling står uttryckligen att man ska vidta skäliga åtgärder för att en person med funktionshinder skall få tillträde till arbete eller utbildning. Nya möjligheter och rättigheter erbjuds genom revideringen av handikapplagstiftningen, det ska vara möjligt att de som vill och kan ska få förvärvsarbeta med hjälp av individuella insatser och stödformer. Hur gör vi för att det här inte ska förbli enbart tomma ord på papper?

För att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara fullvärdiga aktiva medborgare i samhället, också i den bemärkelsen att de har möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden, behövs stöd från samhället. För att nämna några orsaker till att funktionshindrade har svårt att ta sig ut på arbetsmarknaden så handlar det om okunskap och negativa attityder hos arbetsgivare, fysiska och psykiska hinder i arbetsmiljön samt snäva inkomstgränser. Det är min starka övertygelse att större flexibilitet i socialskyddet kunde vara en av lösningarna på den sist nämnda orsaken. Vad som också skulle underlätta är ett smidigare samarbete mellan olika nivåer. Olika stöd och bidrag ansöks från olika instanser, vilket ofta föranleder en byråkratisk rumba och belyser alltjämt behov av större flexibilitet i socialskyddet. Det finns stödformer att tillgå för både arbetstagare och arbetsgivare. Många arbetsgivare känner exempelvis inte till det stöd de kan få i anställning av en person med funktionsnedsättning.

Funktionshindrades möjligheter till sysselsättning har under många år varit en av de frågor som legat mitt hjärta närmast. Jag vill nu se en genomgripande förändring i attityder. Arbete är en grundläggande rättighet och man bör se personer med funktionsnedsättning som en resurs och inte som en belastning. Handikappolitiken är allas ansvar. Varför inte börja idag?

Anna Caldén
Ordförande
Finlands Svenska
Handikappförbund

REDAKTÖRENS ORD

Världen sett från Dubai

Redaktörens ord skrivs i ett luftkonditionerat lekrum i Dubai medan dottern leker med en tvåmeter hög tyggiraff och andra härligheter. Ute är det plus 33 grader Celsius, vattnet i poolen är 29.

Det är intressant att följa med hur man i Mellanöstern bevakar katastroferna och oroligheterna ute i världen. Jag är imponerad. De största dagstidningarna Gulf News, stationerad i Dubai, och Abu Dhabis The National har intensiv bevakning från Libyen och självklart också minutiösa rapporter från läget i grannländerna här omkring. Japans öde är givetvis också dagligen på agendan, också ur positiv synvinkel. Sista lördagen i mars vann för första gången en japansk häst Dubai World Cup, världens rikaste galopptävling. Victoire Pisa med jockeyn **Mirco Demuro** i sadeln galopperade hem sex miljoner US dollar. Alla, inklusive Dubais regent shejk **Mohammed bin Rashid**, unnade Japan den segern. Shejken är själv en stor hästvän och äger flera stora stuterier runt om i världen och hade själv också ett fullblod med i Dubai World Cup-loppet.

Dubai är så mycket mer än lyx, guld och sandstränder som turistbroschyrerna förevisar. På det lokala planet sett ur SOS Aktuellt-ögon finns här mycket intressant att rapportera. I dagens Gulf News var en täckande artikel från Dubai Autism Center. Ett synbarligen fungerande ställe. The National hade en stor artikel om ett skyddshem för utsatta kvinnor. Här lyfter man också upp problemen med gästarbetare, deras dåliga löner och arbetsförhållanden.

Jag har ännu varit här för kort tid för att själv bilda mig en korrekt uppfattning om den socialpolitiska situationen i Förenade Arabemiraten men jag återkommer i nästa nummer! SOS Aktuellt har, förutom inrikesangelägenheter, i detta nummer riktat strålkastaren på bland annat Egypten.

Salaam Aleikum!

Daniela Andersson
Redaktionschef

Nyheter

Text&bild: Daniela Andersson

”Ligg på som iglar” var kontentan på unik valdebatt

En fundersam panel. Från vänster; centerns Juha Sarlund, vänsterförbundets Birgitta Gran, kristdemokraternas Niklas Andersson, sfp:s Marie Bergman-Auvinen, sannfinländarnas Arto Välikangas och sdp:s Thomas Wallgren.

Kvinnodagen och fastlagstisdagen, den 8 mars, kröntes av en unik valdebatt på Svenska Social- och kommunalhögskolan. Aldrig tidigare har frågor kring social- och hälsovård samt funktionsnedsättningar stötts och blötts på detta sätt inför ett riksdagsval. En eloge till panelen av riksdagskandidater som tappert tog emot publikens kniviga frågor. Och även en eloge till den kunniga publiken vars antal var över alla förväntningar.

Efter en lite för lång politiskt korrekt inledning, där kandidaterna fick presentera sig och sina partiers linjedragningar i social- och handikappolitiska frågor, fick publiken äntligen ta till orda. Moderatorn, TV-nytts redaktionschef **Jonas Jungar** hade fullt sjå att hålla kolla på alla frågeställare. Bredden på innehållet var minsann stort i och med att arrangörerna för valdebatten var organisationer och föreningar från hela det finlandssvenska handikappområdet.

Riksdagsvalet står för dörren den 14 april och kandidaterna som ställt upp i panelen var centerns **Juha Sarlund** från Helsingfors, vänsterförbundets **Birgitta Gran** från Hangö, kristdemokraternas **Niklas Andersson** från Raseborg, sfp:s **Marie Bergman-Auvinen** från Ingå, sannfinländarnas **Arto Välikangas** från Helsingfors och sdp:s **Thomas Wallgren** från Helsingfors. Alla kandidater är aktiva inom kommunalpolitiken.

Inga experter

Så gott som mangrant medgav paneldeltagarna att de inte är insatta i specifika frågor som berör funktionshindrades vardag. Gran var den som hade mest insikt i den sociala sektorn med dess byråkratidjungel eftersom hon jobbar som socialombudsman i Raseborg. Vänsterförbundet har dock inget handikappolitiskt program men föreslår ett grundstöd på 750 euro per månad.

– Lagstiftningen tål revideras men mycket kunde göras om man satsar mer resurser på att samarbeta tillsammans med klienterna, sa Gran.

Sfp har jobbat för en handikappombudsman sedan 2009.

– Närståendevårdarnas lön borde höjas, konstaterade Bergman-Auvinen som själv jobbar inom sjukvården.

Sarlund lyfte upp personlig assistans som något centern borde jobba för. Kd har just fått klart sitt handikappolitiska program och poängterar delaktighet i samhället. Sdp talar för en nivåhöjning på 120 euro per månad för grundtryggheten och sysselsättning för alla efter grundskolan. Sannfinländarna lyfte upp närståendevårdarnas situation och förespråkar att FPA borde betala stöden.

Privat eller offentlig?

Livligast blev debatten som tangerade frågan om offentlig eller privat service, i bland annat boende och vård, där Gran och Andersson som hade stora meningsskiljaktigheter. Det finns ingen konkurrens i Svenskfinland, är man missnöjd blir man utan service. Det finns ett intresse för mer privata tjänster men hur ska man garantera kvalitetstjänster? löd frågan från publiken.

– Vänsterförbundet utgår ifrån att de offentliga välfärdstjänsterna ska skötas i offentlig regi i samarbete med personal, klienter och anhöriga. Det blir en mer demokratisk insyn. Också det offentliga går att utveckla, konstaterade Gran.

Andersson kontrade med att samhället behöver bådadera och att det är beslutsfattarnas ansvar att vara noggranna med kvalitetskraven.

– Det är inget fel på businesstänkande även inom vården, menade Andersson.

– Det räcker inte bara med ett offentligt ansvar utan det offentliga måste också vara med och producera. Vi tror att de svagas vän är högskattesamhället, offentlighet och den nordiska modellen. Men det är skillnad på vinstbringade och icke vinstbringande tjänster, sa Wallgren.

Sannfinländarna förespråkar service i offentlig regi med komplettering av det privata men valet bör vara fritt för klienten. Centern anser att tredje sektorn är viktig på alla orter och har mycket att ge men kan inte erbjuda tillräckligt med service på alla områden. Sfp:s Bergman-Auvinen är orolig för problemen inom boendena.

– Det finns massor med kunskap inom tredje sektorn, ansvaret borde ligga inom det offentliga men det beror bara på sen vem som producerar tjänsterna. Det bör finnas valfrihet, sa hon.

Svåra frågor

Mot slutet av debatten hade paneldeltagarna svårt att värja sig för alla specifika frågor och verkade bli helt matt av grillningen.

Valdebatten var synnerligen välbesökt, över 50 personer satt i publiken.

Deltagarna konstaterade att evenemanget lika väl fungerade i informationssyfte. Här är några av frågeställningarna som panelen upplystes om:

– Varför drar man ner på den psykosociala sidan, personer med mentala problem får inte den vård och stöd de behöver. Funktionshindrades pension har inte höjts på evigheter, när börjar det hända något? Hur ska ni jobba för den falerande rehabiliteringen? Hur kan man tvinga kommunerna att ta sitt lagstadgade ansvar?

Tillgänglighet och synskadades situation lyftes också upp så väl som det knepiga i frågan om den subjektiva rätten till personlig assistans. Där speciellt gruppen av gravt utvecklingsstörda personer som inte verbalt kan utrycka sina åsikter ha blivit i kläm.

Frågorna förblev fler än svaren och publiken önskade att kandidaterna tar med sig så mycket som möjligt av problematiken och lyfter upp de viktiga frågorna om de blir invalda i riksdagen. Inte att förglömma på kommunalnivå.

– Oberoende hur det går i riksdagsvalet så är vi ju alla aktiva i våra kommuner i alla fall, så här finns nog saker som vi alla borde kunna ta med oss, avslutade Gran.

– Ligg på som iglar! Politikern behöver information, sammanfattade moderatorn Jungar.

Arrangörer för valdebatten var: SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder, Finlands Svenska Autism- och Aspergerförening, Finlands Svenska Handikappförbund, Förbundet Finlands Svenska Synskadade, Förbundet De Utvecklingsstördas Väl, Invalidförbundet, Svenska hörselförbundet, Sympati Psykosociala förening, Steg för Steg och i samarbete med Juridiskt ombud i Svenskfinland för det finlandssvenska handikappområdet. ■

§

Juristens kolumn

Riksdagsval och funktionshinder

Det händer mycket på lagstiftningsfronten just nu när regeringen håller på att avsluta sin period. Också handikapprelaterade frågor behandlas. För handikapporganisationerna gäller det att hänga med i svängarna och försöka påverka de olika instanserna. Du kan också framföra vilka frågor som är viktiga för er och påverka hur handikapplagstiftningen kommer att utformas. Den 17 april 2011 ordnas riksdagsval. Då har du chans att påverka vem som blir riksdagsledamot för de kommande fyra åren.

Enligt Finlands grundlag tillkommer statsmakten i Finland folket, som företräds av riksdagen. Det viktigaste sättet för dig att framföra din åsikt om hur riksdagen ska föra just dina intressen är att rösta. Rösträtt i riksdagsvalet har varje finsk medborgare som fyllt 18 år.

För en person med funktionsnedsättning kan röstningsproceduren vara en utmaning. I Finland har man dock försökt beakta de behov personer med funktionsnedsättning har för att göra det möjligt för dem att rösta. Reglerna kring hur man får rösta finns i vallagen från 1998. Vallagen ger bra förutsättningar för hur särbehoven för personer med funktionsnedsättning ska beaktas. I praktiken är röstningsarrangemangen ändå inte alltid tillräckligt tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Om du upplever att det finns brister i tillgängligheten i vallokalen eller i röstningsproceduren kan du ge respons till centralvalnämnden i din kommun.

Vallagen innehåller bland annat följande regler om hur röstningen ska ordnas för personer med funktionsnedsättning.

Personer som behöver hjälp med att fylla i röstsedeln kan få hjälp av ett valbiträde i vallokalen. På varje röstningsställe ska det finnas ett eller flera valbiträden, som på begäran följer med till röstningsbåset och hjälper till att skriva upp numret på den kandidat man vill rösta på. Om ens förmåga att fylla i röstsedeln är väsentligt nedsatt kan man själv få välja en person som hjälper till.

En person vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäliga svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället har rätt att rösta hemma istället. Hemmet ska då ligga i personens officiella hemkommun. En närståendevårdare som bor i samma hushåll får rösta i samband med hemmaröstningen, om kommunen i fråga är hans eller hennes hemkommun. Om du behöver hemmaröstning ska du göra anmälan skriftligt eller per telefon till centralvalnämnden i din hemkommun senast den 5 april, klockan 16.00. Du får senare meddelande om den tidpunkt då valförrättaren besöker dig. På www.vaalit.fi finns blanketter för anmälan och mer information om vad anmälan ska innehålla.

De personer med funktionsnedsättning som vårdas på sjukhus eller på institution har möjlighet att förhandsrösta på anstalten där de är intagna eller vårdas. De enskilda kommunerna har listor på de anstalter i vilka förhandsröstning ordnas.

För att så många som möjligt ska ha tillgång till information om riksdagsvalet och kandidaterna produceras material om riksdagsvalet också på klarspråk och på finskt och finlandssvenskt teckenspråk. Information om kandidaterna finns för första gången också i tillgängligt format för synskadade - som bandinspelning, i punktskrift och i elektronisk form.

Visst finns det ännu en lång väg att gå när det gäller tillgänglig information, tillgängliga vallokaler och röstningsprocedurer, men det går framåt. Nu gäller det bara att få in rätt personer att representera oss i riksdagen, så gå ut och rösta!

Johanna Lindholm
Juridiskt ombud
Juridiskt ombud i Svenskfinland för det finlandssvenska handikappområdet
www.juridisktombud.fi

Nyheter

Text&bild: Thomas Rosenberg

Ulf Gustafsson, verksamhetsledare för handikappförbundet, ser ut över sitt folk.

Försonligare tongångar på handikappfältet

– Jag är lättad, och ser positivt på situationen, konstaterar Anna Caldén, ordförande för Finlands svenska handikappförbund.

Och visst har man anledning att glädjas, efter ett år av bistrare tongångar.

Det har jäst ordentligt bland de finlandssvenska handikapporganisationerna under det senaste året, vilket synts också i SOS Aktuellts spalter. Fyra organisationer gick ur Finlands svenska handikappförbund r.f. (FSH) och grundade samarbetsorganisationen SAMS, eller Samarbetsförbundet kring funktionshinder r.f. Eftersom man fick med sig också de viktigaste finansiärerna (RAY och Svenska kulturfonden) har situationen för FSH varit kritisk. Många har rentav ifrågasatt förbundets fortsatta existens.

För att få en överblick av situationen samlades FSH:s olika medlemsorganisationer den 21 mars i Helsingfors för att diskutera läget.

En del av programmet bestod av presentationer från olika medlemsorganisationer. De gav en god bild av Handikappförbundets styrka, dvs. betoningen inte bara på intressebevakningen utan också den egna identiteten, vikten av att kunna arbeta på svenska och av att känna samhörighet inte bara med andra inom samma organisation utan också andra grupper av funktionsförhindrade. Men det är kanske samtidigt förbundets svaghet, eftersom man lätt hamnar i skuggan för större och mer professionellt drivna organisationer som betonar intressebevakning och effektivitet mer än trivsel och samhörighet.

Det här framkom också i juristen **Ulrika Krooks** sammanfattning av läget. Hon har sedan 2007 fungerat som juridiskt ombud, och framhöll vikten av att det i styrelserna också ingår representanter för andra grupper än brukare och anhöriga. Att organisationerna helt drivs av personer som själva har ett funktionshinder är ur många synvinklar positivt, men det ger inte alltid maximal effektivitet.

Hon kom också med intressanta siffror när det gäller rekryteringsbasen, t.ex. när man inför finansiärerna motiverar behovet av juridiska ombud (nu två på svenskt håll och tolv på finskt). Det är nämligen stort, och blir bara större.

– Jag blir ofta förvånad. Det händer alltför ofta i Svenskfinland att det totalfallerar, och det blir bara värre.

Hårdfakta

Antalet funktionsförhindrade inom svenskspråkiga handikapporganisationer är i dag 14 450 (av vilka 8 000, eller hälften, hör till SAMS). Men om man inkluderar dem som hör till finska organisationer och dem som inte hör någonstans blir antalet 25-30 000. Och med alla anhöriga cirka 70 000.

Det sammanlagda antalet är alltså tillräckligt stort för att motivera de resurser man i dag har, men det skulle gälla att samla ihop dem för att övertyga finansiärerna. Personalbristen är överhuvudtaget ett problem för små organisationer eftersom det är självförstärkande; de stora får hela tiden mer medan de mindre tynar bort.

Det största problemet inom FSH är enligt Krook dess oklara struktur och avsaknaden av personal. Behövs t.ex. de regionala förbunden längre? Det ideala för FSH är att bli en centralorganisation för alla mindre grupper av funktionshindrade som hotar bli hemlösa.

I ett avslutande inlägg påpekade **Gustav Skuthälla**, ordförande för SAMS och Psykosociala förbundet, att utgångspunkten för SAMS låg i att finansiärerna krävde en konsolidering av det finlandsvenska handikappfältet. Man har emellertid bara kommit halvvägs.

– Ödesfrågan är att vi bara representerar femtio procent av de finlandssvenska handikappade.

Man behöver alltså FSH, som enligt Skuthälla nu borde ”spänna musklerna” för att samla in den halva som inte hör till SAMS.

– Men ni borde agera snabbt, så att ni är med redan under höstmötet 2011.

Det handlar inte minst om resurser. Från 2012 är det tänkt att SAMS tar över RAY-pengarna, medan Svenska kulturfonden sköter finansieringen under detta mellanår, uppgående till 100 000 euro. Dessutom delar SKF ut ett s.k. förbundspaket åt SAMS, som den fördelar vidare inom den sociala sektorn, i år 250 000 euro.

Knepig sits för FSH

FSH är alltså delvis ställt mot väggen. En del av resurserna har de facto redan överförts på den nya centralorganisationen. Det nya, jämfört med det inflammerade läget hittills, är att man tydligen inom SAMS har insett att man ännu är för svag, och att betydande delar av fältet ogärna lämnar FSH. Man vill därför mötas på halva vägen. Eller som Skuthälla uttryckte det: ”Först var vi avvaktande, sen blev vi positiva”.

Inte alltså att undra på att stämningarna på konferensen var positiva. Ordförande Anna Caldén var t.ex. synbart lättad.

– Jag har aldrig varit negativ, men jag har sett utmaningarna. Den här dagen har gett mycket. Vi behöver inte upplösa FSH, vi skall bli medlemmar i SAMS. Den här dagen har varit en bra början.

Och så är det väl. Även om det för ett år sedan fanns de som hoppades att FSH kunde avvecklas helt och hållet är tongångarna nu mer försonliga. Nu arbetar bägge parterna för en gemensam lösning där FSH blir en femte part som samlar upp hela det brokiga fältet av mindre grupper funktionsförhindrade. Och det är förmodligen det bästa för det finlandssvenska handikappfältet. ■

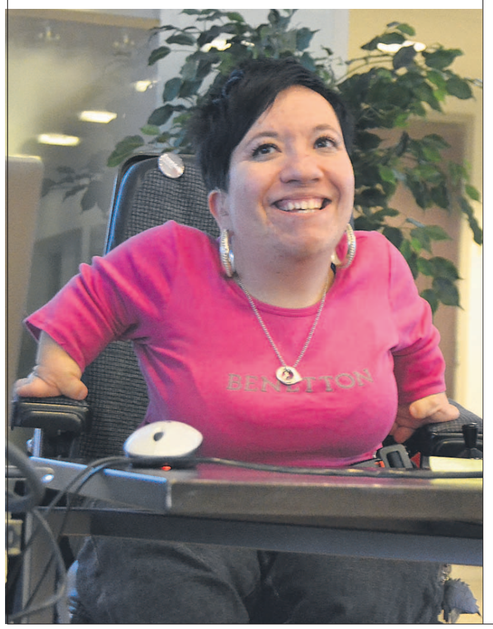

Anna Caldén, ordförande för FSH, är färdig att öppna seminariet.

Text: Tom Sörhannus
Bild: www.mikaelunlimited.se

Bokrecension

Övervinner begränsningar med tankens kraft

Det finns mycket kvar att övervinna, utforska och uppleva. Och det tänker jag göra med Tankens Kraft. Så avslutar Mikael Andersson i Sverige sin bok *Armlös, benlös men inte hopplös*. Mikael föddes utan både armar och ben, men har med rätt inställning lyckats övervinna många fysiska och mentala hinder. I boken beskriver han sin resa från den svenska sjukvården i mitten på 1960-talet fram till i dag då han kör bil, föreläser på heltid och är trebarnsfar. Det är en resa som bjuder på många mörka stunder, men framförallt på många övervunna hinder.

I samband med en föreläsning i Pajala kom en man fram till Mikael och sa:

När jag hörde dig berätta kände jag igen mig i mitt eget liv. Och nu har jag beslutat mig för att göra den förändring som jag drömt om och längtat efter i många år.

Det här citatet säger det mesta om det budskap Mikael framför i boken. Det är ett budskap som både berör och inspirerar. Det visar på vad man kan åstadkomma om man inte låter sina begränsningar hindra en, utan tar det som en utmaning att övervinna dem.

Boken är en personlig berättelse om hur det är att leva med en funktionsnedsättning, om de annorlunda förutsättningar man har då man saknar armar och ben. Men det är också en berättelse om vad man kan åstadkomma med en stark vilja, tro på sig själv, ett öppet sinne och tålamod. Och framförallt att inte ge upp när motgångarna radar upp sig.

Ett tydligt mål, en stark motivation och inre övertygelse är tre faktorer som Mikael själv nämner som viktiga för att han tagit sig dit där han är i dag. Och den kanske allra viktigaste, tankens kraft.

Det är många utmaningar som möter honom, inte bara de kroppsliga begränsningarna utan även människors fördomar. Det är framförallt många glädjestunder då han övervinner utmaningarna, som att ta körkort, flytta till en egen lägenhet, och senare till en ny stad i en annan del av landet där hans flickvän Christina bodde och den kanske största av alla, att skaffa barn.

Under resans gång har han också haft mycket hjälp av människor i sin omgivning. Allt från föräldrarna som valde att ta hem honom och ge honom en chans, trots att sjukvården ansåg honom vara ett fall för en institution, till alla de hjälpsamma människor som han mött längs med vägen.

Idrotten och att ha ett jobb har varit två viktiga fasta punkter i hans tillvaro. Inställningen har alltid varit att göra sitt bästa, vilket gett honom framgångar också inom dessa två områden.

Det här är inte en bok enbart för människor med funktionsnedsättning. Det är en mänsklig bok som talar till en som människa, och med många tankar och livsfrågor som vem som helst kan känna igen sig i. ■

Nyheter

Text&bild: Daniela Andersson

Jarkko Setälä är Finlands första blinda auktoriserade translator

Att avlägga translatorsprovet är inte svårare än studentexamen, menar Jarkko Setälä som sedan andra veckan i mars kan titulera sig auktoriserad translator från svenska till finska. Det i sig är inte något underligt. Det revolutionerande är att han är den första blinda personen som innehar denna titel i Finland.

Jag träffar **Jarkko** på tågstationen i Karis. Vi har stämt träff här eftersom Jarkko har ärenden som han gärna sköter på just Karis tågstation eftersom han tycker att servicen är klart bättre här än på andra tågstationer. Vi slår oss ner i den tomma väntsalen för att prata om honom. Vad betyder den här nya titeln för dig?

– Det är bara en examen, något att sätta till i CV:n. Jag skrev provet mest för att testa om jag klarar det och nu då jag lyckade så är jag givetvis glad.

Han pekar på ett viktigt dilemma som funktionshindrade hamnat i.

– Man måste överskola sig för att vara någonting om man är funktionshindrad. Handikappade har en längre väg att gå.

Jarkko är mån om att världen ska få veta att blinda också kan göra sådant här. Det sporrar andra i samma situation att veta att någon lyckats.

– Det fungerar ju som ett slags kamratstöd. Många tänker att blinda bara masserar och binder borstar. Men man kan göra mycket mer, inte allt men mycket. Man kan träffa synskadade på alla möjliga konstiga ställen, säger han och ler snett.

Kvotjobb?

Jarkko vet inte om auktoriseringen gör att han får mer översättningsjobb men hoppas givetvis. Nu översätter han främst texter för sin egen organisation, Finlands Synskadades Centralförbund. Det är allt från IT-manualer från engelska till finska till protokoll från finska till svenska och tvärtom. Men han skulle vilja göra så mycket mer.

– Men det är svårt att få jobb som blind. Arbetsgivarna vågar inte ens ta en på intervju. Och sällan får man ens svar på ansökningarna, säger han uppgivet.

Klimatet på arbetsmarknaden är speciellt tufft för en blind person och attityderna och fördomarna har inte mjuknat heller.

– Det är fråga om attityder, de vet inte och tar heller inte reda på. Inte kan man göra något annat än att informera. Ett annat alternativ skulle vara en riktigt stram lagstiftning som tvingar företagen att anställa funktionshindrade men inte är jag heller för kvoter. Men jag tycker att ett sätt vore att ge skattelättnader åt företag som anställer funktionshindrade.

Just nu jobbar han hemifrån men skulle trivas bättre med att ha en arbetsplats att gå till. Drömjobbet vore att jobba med research, att ta fram information om allt mellan himmel och jord.

– Jag är byråkrat och en problemlösare. Jag tycker om att sitta och bereda i kulisserna.

Blind sedan födseln

Jarkko föddes blind och orsaken är fortfarande okänd. På 1970-talet gick blinda inte i vanliga skolor så Jarkkos alternativ var att åka till finsk blindskola i Jyväskylä eller svensk i Helsingfors. Jarkkos familj är helfinsk men ville inte skicka sonen så långa vägar bort eftersom de själva bodde i Esbo. Så föräldrarna kämpade för att få sonen i svenska blindskolan och lyckades. Trots att myndigheterna inte riktigt var med på noterna.

– Jag fick språket och kulturen på köpet, säger Jarkko som pratar en så vacker och korrekt svenska som man sällan hör. Helt utan slanguttryck eller finska ord.

Han kallar sig evighetsstuderande. Han studerar nordiska språk på Helsingfors Universitet och som biämne estniska. I vinter räknar han med att få klar sin pro gradu-avhandling med titeln: Översättningsverksamheten inom synskaderörelsen.

– Jag har alltid varit intresserad av språk.

Men han är också intresserad av hundar och är engagerad i räddningshundverksamheten. Han berättar en intressant anekdot från hundträningarna där han agerat ”skadat försvunnet offer” som hunden ska hitta.

– Till och med hundar förstår sig på blindhet. Vissa hundar blir helt förvirrade då de inte får synkontakt med mig då de ”hittat” mig. De förstår inte att de hittat rätt och blir helt perplexa och fortsätter leta. Det här är ju viktigt att känna till om sin hund, inte ger en medvetslös person heller någon synkontakt, avslutar Jarkko. ■

Jarkko Setälä är glad över att han gjorde translatorsprovet.

Jarkko Setälä

Ålder: Fyllde 40 den 18 mars.
Bor: I Esbo.
Familj: Ensamstående.
Studerar: Till fil.mag på Helsingfors Universitet.
Jobbar: Med allt från översättningar till tolkningar. Har även gjort telefonintervjuer.
Organisationsarbete: Aktiv inom synskadefältet, bland annat sekreterare för Suomen maalipalloyhdistys. Revisor i Uudenmaan pelastuskoirat.
På fritiden: Spelar showdown, pingis för blinda. Hundar, it och lyssnar på fåglar.
Aktuell: Som Finlands första blinda auktoriserade translator.

Nyheter

Text&bild: Helena Forsgård

Cathrin Blomberg, åldreomsorgsledare, och närvårdaren Åsa Björklund till vänster får numera hantera både sopborste och blodtrycksmätare i det dagliga arbetet inom hemvården på Vårdö.
– Ett bra samarbete mellan hemvården och hemsjukvården, säger de båda.

SAMARBETE TESTAS PÅ ÅLAND

Närvårdare i socialtjänsten får ge sprutor och mäta blodtryck

Närvårdaren Åsa Björklund, som arbetar inom hemvården på Vårdö, har fått nya uppgifter. Numera får hon även mäta blodsocker och ge insulin när hon besöker sina klienter. Också andra medicinska uppdrag kan delegeras till henne.

Tidigare var hennes jobb enbart inriktat på socialvård, hon städade, värmde mat och hjälpte till vid bad och dusch bland en hel del annat.

– Det känns riktigt bra. Nu får jag göra mer av allt det som jag lärde mig under utbildningen till närvårdare men som jag inte fått göra hittills. Jobbet blir mer varierat, säger **Åsa Björklund**.

Hon tror också att det blir bättre för klienterna. En äldre person i kommunen kunde tidigare få besök av en närvårdare som lagade mat och hjälpte en upp ur sängen. Efter en tid kom en annan närvårdare som mätte blodtrycket eller lade om ett sår. De båda närvårdarna kunde ha exakt samma utbildning men de hade olika arbetsgivare.

– Nu kommer en person som kanske kan stanna lite längre.

Över gränserna

Det här är möjligt tack vare pilotprojektet ”sammanhållen hemvård” som testas i fyra åländska kommuner, Eckerö, Geta, Vårdö och Kökar, under ett halvt år från och med den första mars. Projektet går ut på att hemvården och hemsjukvården samarbetar mer över gränserna och utbyter tjänster.

Bakgrunden är i korthet följande. Det är kommunerna som står för hemvården/hemtjänsten medan Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), som lyder under Ålands landskapsregering, har det medicinska ansvaret och står för hälso- och sjukvården och enligt lagstiftningen är skotten vattentäta mellan de två områdena. 2008 gjorde landskapsregeringen en utredning om ökat samarbete över gränserna och nu har Valvira, tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, gett klartecken för ett testprojekt efter att vissa ansvarsfrågor utretts.

Nu kan närvårdarna, som är anställda av kommunerna, åta sig lättare sjukvårdsuppgifter medan närvårdarna, som är anställda av ÅHS, kan utföra vissa uppgifter som hör till socialvården som att värma mat, ta in posten och köra recept till apoteket.

Delegeras skriftligen

En lista över de uppgifter som hemsjukvården kan delegera till hemvården har gjorts upp och omfattar blodsockermätning, insulingivning, fragmininjektioner, blodtrycksmätning, benlindning, lättare sårom läggning, kateterspolning och vid behov medicinering om det gäller mediciner som tas oralt.

Anställda inom hemvården, som åtar sig medicinska uppgifter, måste minst ha en utbildning som närvårdare, det finns nämligen arbetstagare som inte har denna grundutbildning. Sedan måste han eller hon genomgå en teoretisk utbildning på fyra timmar. Slutligen måste de uppgifter, som han eller hon får utföra, skriftligen delegeras av ÅHS.

Många vinster

Birgitta Hermans, klinikchef vid ÅHS, ser många vinster med sammanhållen hemvård. En del av dubbelbesöken kan elimineras och resurserna inom vården utnyttjas på ett mer effektivt sätt.

– Det här är ett försök att möta det ökade vårdbehovet och att på sikt frigöra institutionsplatser. Antalet äldre ökar och allt sjukare och mer vårdkrävande patienter sköts numera i hemmen. Det är till exempel vanligt att en person som är döende i cancer vill tillbringa sin sista tid hemma och behöver då få morfinsprutor regelbundet, säger hon.

Om fler kan göra lättare sjukvårdsuppgifter får sjuksköterna i hemsjukvården och hälsovårdarna i kommunerna mer utrymme för mer avancerade uppgifter som inte kan utföras av närvårdare.

– Det handlar om rätt vård på rätt nivå eller mer meningsfullt arbete för alla, säger Birgitta Hermans.

Vill fortsätta

Under det halvår som pilotprojektet pågår är inga pengar inblandade, inga tjänster köps eller säljs mellan kommunerna och ÅHS utan var och en står för sina kostnader som hittills. Däremot för man bok över tidsåtgången för de olika tjänsterna för att ha som underlag för en kommande utvärdering.

– Jag hoppas innerligt att samarbetet får fortsätta, det är vettigt och bra, säger närvårdaren Åsa Björklund. ■

Reportage

Text: Christina Lång
Bilder: Marita Mäenpää

Amal och Simsema syr för basaren.

”Varför åker ni inte till Kairo?”

Den frågan fick Marita Mäenpää och hennes väninna när de började diskutera om att förverkliga en gammal dröm om att åka till Israel för att jobba på kibbutz. Hon som ställde frågan hade tjänstgjort på Finska Ambassaden i Kairo och där kommit i kontakt med ett flickhem i staden.

Marita tänkte att *Varför inte*, för om hon skulle göra något annat än stanna på sitt jobb hela livet, skulle hon göra det nu medan hon är i sina bästa år och orkar ta in främmande kultur och ge ut av sig själv. Småningom tände de de två medelålders damerna på idén. Den 16 mars 2009 landade de i Kairo och möttes av sommarvärme och drygt sjuttio flickor i åldern 4-17 år. De bodde på hemmet för att föräldrarna dött eller är så fattiga att de inte kan ta hand om dem.

Flickhemmet som är inrymt i ett tidigare sjukhus hade grundats på ekumenisk grund av en amerikansk missionär för ca 60 år sedan. Huset är trots värmen kyligt nattetid för att det saknar uppvärmning. Hemmet visade sig ha mycket gott anseende och den tidigare nunnan, syster Mary som leder hemmet, har fått en fin utmärkelse för sitt gedigna arbete. Hon har studerat i Frankrike och tidigare varit rektor för en katolsk flickskola i Kairo och talar franska och arabiska. Och lite engelska som underlättade kommunikationen med de nya volontärerna.

– Kairo är en stor stad, som är bullrig och smutsig och det är absolut livsfarligt att röra sig i trafiken, sammanfattar Marita sina första intryck. Flickhemmet ligger i stadsdelen Abbaseya, där många kulturer och religioner samsas med slum och stor fattigdom. Allt sker ute på gatan. Vi blev snabbt igenkända i kvarteret och var aldrig rädda att röra oss ute där på egen hand.

På sina lediga dagar tog väninnorna ofta metro in till Kairo. Efter en 20 minuters resa var de i händelsernas centrum och gick flitigt på museer och andra sevärdheter. Eller så åkte de till kusten för det är billigt att resa. I metron upptäckte de en kulturskillnad; män och kvinnor åker i skilda vagnar medan familjer kan åka i samma.

Vardagslivet

I hemmet bodde 6-8 flickor i samma rum i högsängar. De var åldersmässigt blandade för att kunna ta hand om varandra. De två volontärerna bodde i ett rum i samma korridor som flickorna. De äldre flickorna var på dagen i skola, där de fick undervisning, böcker och mat. Allt detta tack vare syster Marys stora organisationsförmåga. När de kom hem åt alla tillsammans och efter en liten fritid följde övervakad läxläsning. Till fritidssysselsättningarna hörde fysisk träning med fotboll på egen plan och ett slags kampsport för självförsvar, som kan komma väl till pass i framtiden.

Som volontär fick Marita hjälpa till med engelska läxorna. Medan flickorna var i skola sydde de dockor som skulle säljas på basar. Hon gillar att måla och restaurera och åtog sig den uppgiften och väckte en viss förundran när hon började med att skrapa och slipa möblerna. Alla ville måla, men sandpappret fick vila.

Ett par ord på arabiska minns Marita; t ex ebra = nål och sanfara = sandpapper.

I en korridor bodde trettio flickor som delade på tre duschar och tre toaletter och med finländska mått var hygienen inte i klass med vår. Flickorna skulle själva stå för städningen och det gjorde de genom att slänga vatten, som det inte alltid fanns så gott om. Syster Mary var mån om att det skulle vara städigt. Marita som skulle lära flickorna att städa inhandlade städredskap men de höll ändå fast vid sina egna metoder.

Förutom utbildningen var det syster Marys ambition att flickorna vid 18 års ålder skulle gifta sig. Hon hade försett sig med färdiga brudklänningar, som hon förvarade i ett skåp i hemmet. Dessutom stod hon för inredningen i sovrummet i de nygiftas hem.

Lärorik volontärtid

Marita och hennes väninna stannade två månader; en tid som gav många nya intryck och stor kunskap om en annan kultur. Att arbeta som volontär kommer man in i samhället på ett helt annat sätt än när man turistar; t ex märker att olika religioner kommer bra överens sinsemellan och att vuxna kvinnor i Mellanöstern inte ska väcka för mycket uppseende.

En gång besökte de med Syster Mary ett privat hem som bestod av ett rum, ungefär två gånger två meter stort. Det ligger i den del som kallas sopstaden Muqattam för att mänskorna livnär sig på att samla in, sortera och återvinna soporna i Kairo. Mamman levde på att sortera sopor.

– Det fanns sopor överallt, minns Marita, men då gäller det att nollställa sig och inte ifrågasätta deras leverne utan ta seden dit man kommer.

Under vistelsen i Kairo upplevde Marita en stor frihet. Som volontär erbjuds man husrum och en måltid per dag. Morgonmålet gjorde hon och väninnan själva och hon bekostade också en del av inköpen till flickhemmet. De hade en donation på ca 2200 euro i kontanter med sig i bagaget och för de pengarna köptes nya madrasser.

Med värme i blicken talar Marita trots språkförbistringarna om hur hon hade fått umgås med de kramgoa flickorna och hade fått utlopp för sin inre lekglädje.

– Det var en fröjd att vara en del av hemmet.

Hon rekommenderar vistelse som volontär och hon skulle själv gärna åka dit på nytt trots oroligheterna i Egypten. Den som vill veta mera om flickhemmet kan kontakta Maria Mäenpää på FDUV. ■

Fakta:

Europaåret för frivilligarbete infaller i år. Man vill stärka förutsättningarna och öka uppskattningen av frivilligarbete. De frivilliga ska känna att de gör en viktig insats. Inom våra organisationer görs det mesta med ideellt engagemang. Genom att lyfta fram frivilligarbetet vill man locka nya deltagare. Också i andra länder där nöden är stor kan man som volontär medverka till bättre förhållanden.

I lokalbutiken nära flickhemmet

Text: Christina Lång

DRÖMMEN OM KIBBUTZ BLEV VERKLIGHET

Efter vistelsen i Kairo åkte Marita Mäenpää och hennes väninna över gränsen till Israel och unnade sig ett par veckor ledigt i värmen i Eilat.

Via bekanta hade de hittat en moshav utanför Jerusalem som också tog emot äldre personer. De flesta kibbutzar sysselsätter ungdomar i åldern 18-25 år. Också livet på dem har förändrats för ungdomar vill inte längre stanna lika länge som förr. Väninnan hade tidigare jobbat på kibbutz och den de nu sökte sig till är grundad av finländare på 1970-talet. Tre finska kvinnor lever ännu kvar här.

På moshaven Yad Hashmona, arbetade de tre månader på hotellet och i den bibliska trädgården. Som ersättning fick de husrum och mat samt lite fickpengar. Moshaven ordnade en resa för dem som arbetar där och de två väninnorna reste också mycket på egen hand omkring i landet på sina lediga dagar.

En viktig lärdom är att olikheter finns, men det gäller att inte hetsa upp sig. En annan är att fattigdomen är oberoende av övertygelse. Sist och slutligen är vi människor i grunden ganska lika, sammanfattar Marita sin vistelse utomlands. Marita Mäenpää är glad över att hon vågade ta det här beslutet och rekommenderar andra som funderar att göra avbrott i karriären.

– Tänk mera på vad det kan ge i upplevelser och erfarenheter än förlorade pengar, uppmanar hon oss.

Marita hade arbetat på FDUV sedan 1989 som utbildningssekreterare; alltså tjugo år med ansvarsfulla uppgifter och oregelbundna arbetstider. Hon kände att det var tid att hålla en paus och ansökte om alterneringsledighet, vilket innebär att arbetsgivaren i stället ska anställa en arbetslös person. Många har fått erfara att arbetsuppgifterna inte längre finns kvar när man återvänder. Så gick det också för Marita. I stället fick hon andra uppgifter med intressebevakning som hon verkligen gillar. Samtidigt har hon stor nytta av sin tidigare kunskap.

Hon är speciellt nöjd över kamratskapet med sin väninna som hon inte kände så bra vid starten. Det är givetvis svårare att bryta upp och byta mönster när man inte är helt ung. Hon är glad över att de trots sina olika personligheter tillsammans klarade strapatserna och forma tiden tillsammans. De är fortfarande goda vänner. Det är också bra att ha en vän att dela vardagen med i knepiga situationer och ha stöd av varandra.

Kibbutz (Bonniers stora lexikon) *är israeliskt jordbrukskollektiv. De första kibbutzarna tillkom strax efter sekelskiftet 1900 och de har spelat en huvudroll i den sionistiska kolonisationen av Palestina och uppbyggnaden av Israel. De har med tiden modifierat sina ursprungliga strängt socialistiska ideal. Principen om full egendomsgemenskap och jämlikhet har inskränkts. Vissa former av lönearbete tolereras och en del kibbutzar ägnar sig åt industriell produktion. Medlemsantalet i en kibbutz varierar från 60 till ca 200 personer.* ■

Nyheter

Text: Christina Lång

KVINNA TILL KVINNA EN VÄXANDE ORGANISATION

Uppdraget för den nybildade stiftelsen med Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet och Svenska Freds- och skiljedomsföreningen som huvudmän, var att stödja kvinnor i krig och konflikter men också att informera om kvinnors situation i krig och om vikten av att involvera kvinnor i arbetet för fred och återuppbyggnad. Nu finns organisationen etablerad i tre konfliktdrabbade regioner.

Förutom Balkan inleddes verksamhet i Mellanöstern år 2001 och Södra Kaukasien år 2002.

– Idag fokuseras arbetet på långsiktigt utvecklingsarbete med kvinnoorganisationerna i alla tre regioner, berättar **Christina Hagner** och **Emma Hernborg** på huvudkvarteret i Stockholm.

Aktiviteterna som grupperna bedriver skiljer, beroende på hur behoven ser ut i deras närmiljö. Det kan handla om att erbjuda psykosocialt stöd, juridisk rådgivning, stödja kvinnliga politiker, påverka lagar eller erbjuda reproduktiv hälsovård. Alla organisationer har dock en sak gemensamt: viljan att stärka kvinnor att ta makten över sina egna liv och bli delaktiga i arbetet för fred och demokrati.

Kvinnor tar plats i Egypten

I Egypten har Kvinna till Kvinna fyra samarbetsorganisationer. Tillsammans försöker man till exempel skapa medvetenhet om lagen som förbjuder den kulturella traditionen med kvinnlig könsstympning. Den egyptiska kvinnorörelsen ses av många som en förebild och föregångare i den arabiska kvinnorättsrörelsen och landet är ett av de få där kvinnorörelsen lyckats åstadkomma förändringar i lagstiftning.

– Jag är så lycklig. Jag är här på Tahirtorget och firar vår seger, säger en medlem i kvinnorörelsen när Egyptens president Mubarak meddelat om sin avgång.

Kvinnorörelsen har mobiliserat sig i efterdyningarna av revolutionen. Enligt **Mouzn Hassan** på organisationen Nazra for Feminist Studies i Kairo finns det ingen genuskunskap eller vetskap om behoven av jämställdhet i den internationella arbetsgrupp som ska ta fram förslag till en ny konstitution för landet.

– Vi kräver inte att det ska finnas kvinnor i den gruppen men de måste åtminstone se behoven att öka jämställdheten i landet och kvinnors deltagande i politiken, säger hon.

I förslaget till konstitution står det att presidenten ska vara gift med en kvinna med egyptisk nationalitet. Det betyder i praktiken att presidenten ska vara en man. Den egentliga kvinnorörelsen protesterar och 117 organisationer har samlats kring ett protestbrev.

– Vi i kvinnorörelsen ska nu mobilisera både på gräsrotsnivå och bland politiska rörelser för att öka kvinnors deltagande i samhälle och politik. Vi har vunnit mycket styrka under revolutionen. Yngre och äldre från olika grupper är mer förenade än vi varit på länge.

Eftersom många män har skadats under revolutionen är det kvinnor som nu blivit familjeöverhuvuden. Och att kvinnor syntes och tog plats på Tahirtorget och i alla demonstrationer är något människorna lagt märke till. En bidragande orsak till att kvinnorna tog plats i revolutionen var att det förekom mycket mindre sexuella trakasserier än vanligt så kvinnorna kände sig säkra att gå ut.

– Det viktigaste var att vi kvinnor i revolutionen slutade att vara rädda för trakasserier. Det är rädslan som förut hållit oss hemma. Nu måste vi fortsätta att ta plats på gator och torg. Alla har sett med egna ögon att kvinnor kan delta och vara aktiva. Det finns flera tecken på att den egyptiska kvinnorörelsen har starkare stöd bland vanligt folk än tidigare och jag tror att vi kommer att lyckas mobilisera både vanliga människor och politiskt aktiva så att kvinnors deltagande ökar och rättigheter stärks. Vi är i ett historiskt läge för att uppnå det, säger Mouzn Hassan i en intervju med Åsa Carlman (Kvinna till Kvinna). ■

Fakta:

I Sverige startade nätverket KVINNATILLKVINNA på ideell bas i början av 1990-talet som en aktion under kriget i Bosnien-Hercegovina. Kampanjen *Skicka ett kvinnopaket* gav resultat: Det blev cirka 20 000 paket med bristvaror som underkläder, bindor, tvål och livsmedel. Nästa stora steg togs år 1995 då organisationen blev en religiöst, etniskt och politiskt obunden insamlingsstiftelse som i dag har 25 anställda. Organisationen har fått Det Alternativa Nobelpriset som erkänsla för sitt arbete.

Noterat

Förbundet Finlands Svenska Synskadade kämpar för Celia

Synskadades bibliotekstjänster hotas med att privatiseras. Ett förslag som de synskadade inte understöder. Efter en hel del påtryckningar har bland annat politiker från Svenska Folkpartiet fått ta del av bekymret. Än har inget revolutionerande hänt men man hoppas på det bästa.

I Undervisnings- och kulturministeriets färska utredning (Mera tillsammans - en utredning om undervisnings- och kulturministeriets koncernstyrning och -struktur, Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2011:6) föreslås att antalet ämbetsverk under ministeriet minskas till sju genom att olika funktioner inom ämbetsverken samlas till enheter. I det här sammanhanget föreslås att Celia - biblioteket för synskadade överförs till en lämplig förening.

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. liksom Synskadades Centralförbund r.f. motsätter sig förslaget. Förbunden anser att Celiabiblioteket bör upprätthållas av staten och att dess finansiering även i fortsättningen bör tryggas i statsbudgeten. Biblioteket producerar förutom skön- och facklitteratur även läroböcker för både synskadade och andra läshandikappade skolelever och studerande. Celia-biblioteket är det enda biblioteket i Finland som producerar böcker i ett format som lämpar sig för läshandikappade. Celia-bibliotekets tjänster är därmed en viktig del av synskadade ungas möjligheter till utbildning och arbete. Förutom att producera och förmedla böcker verkar Celia också som expertcentrum inom sitt område, och samarbetar internationellt med framför allt bibliotek för synskadade i andra länder. Det kan också nämnas att Celia år 2010 hade cirka 15 000 kunder, som tillsammans hade nästan en miljon lån.

Bibliotekstjänsterna handlar om grundläggande rättigheter, läshandikappade får därför inte försättas i ojämlik ställning jämfört med andra medborgare, vars bibliotekstjänster produceras av den offentliga sektorn. FSS anser att en privatisering av bibliotekstjänsterna för synskadade innebär att den svenskspråkiga servicen inte längre garanteras. För att en jämlik service ska kunna garanteras för både finsk- och svenskspråkiga medborgare bör Celia-bibliotekets verksamhet fortsättningsvis upprätthållas av staten. ■

Nyheter

Text&bild: Helena Forsgård

Förälder om handikappservicelagen

”Bra ambition men vardagen fortsätter som tidigare”

– Ambitionen bakom den nya handikappservicelagen är bra men i praktiken blir det knappast någon större skillnad. Vardagen fortsätter som tidigare.

Det säger **Maria Söderlund,** mor till två pojkar med funktionshinder. Både **Anton**, 14 år, och **Milton,** 13 år, har autism och i Miltons fall är den grav. Han pratar väldigt lite, enbart med enstaka ord, och har stora kommunikationsproblem. Han är samtidigt väldigt aktiv och utåtagerande och kan inte lämnas ensam.

– Det stora problemet för vår del är att hitta personer som är lämpliga att ta hand om Milton. Det är inte alla som klarar av det och personalomsättningen inom den här sektorn är ofta ganska stor, säger Maria Söderlund.

Drastiskt besked

Familjen fick nyligen uppleva hur det kan gå till. Milton går i skola i Träningsundervisningen och efter det har han fått skjuts till ett specialfritidshem. En fredag i november fick familjen besked från fritidshemmet: På måndag får Milton inte längre komma hit! Den person på fritidshemmet som hade god hand med Milton hade slutat och de andra ansåg sig inte klara av honom. Därav denna drastiska förändring över ett veckoslut.

– Det är klart att man blir arg och säger ifrån men vad hjälper det, säger Maria Söderlund.

Familjen fick lösa situationen själva. Pappa **Ulf** är jordbrukare och kan anpassa sina arbetstider. I det här fallet såg han till att vara hemma under den tidiga eftermiddagen då Milton måste komma direkt hem från träningsundervisningen istället för att åka via fritidshemmet som tidigare.

Till sportlovet fick Milton återvända till fritidshemmet, efter att Maria sett till att en lämplig person anställts.

Samma lag på Åland

Den nya handikappservicelagen trädde i kraft i Finland i september 2009. På Åland, som har egen lagstiftningsbehörighet på området, trädde den i kraft i september i fjol. Åland kunde ha stiftat en egen lag med ”åländska specialiteter” men i det här fallet valde man att i sin helhet kopiera rikslagen.

För att informera om innehållet i lagen bjöd De utvecklingsstördas väl på Åland in **Johanna Lindholm,** juridiskt ombud för det finlandssvenska handikappområdet.

– Handikappservicelagen är otroligt viktig för våra medlemmar. Ju mer vi kan om den desto mer kan vi hjälpa varandra att få det som var och en har rätt till, säger **Susan Enberg** som är verksamhetsledare vid De utvecklingsstördas väl på Åland.

DUV har för övrigt gjort en checklista som kan underlätta när serviceplanen ska göras, den finns på www.duv.ax. Maria Söderlund var en av många föräldrar som kom till informationen.

– Det är alltid bra att fräscha upp sina kunskaper. För vår del var jag bland annat intresserad av vad lagen säger om personlig assistans, säger Maria.

Serviceplaner

Johanna Lindholm betonade att man ska göra upp en serviceplan där man ska vara så noggrann som möjligt med alla behov som en funktionshindrad person har. Det är ett omfattande arbete som tar tid men som Lindholm sade: Det underlättar för framtiden att ha en välgjord plan från början.

Det visade sig vid träffen på Åland att många ännu inte kommit igång med att göra upp serviceplaner. För bröderna Söderlund finns planer men Maria säger att de inte är så detaljerade utan mer övergripande. För Miltons del finns en manlig stödperson som kommer en kväll i veckan, tre timmar per gång, tre gånger i månaden.

Maria Söderlund, mamma till två pojkar med autism, tycker att det är viktigt att hänga med i lagstiftningen och har bekantat sig med innehållet i den nya handikappservicelagen.

– Det fungerar mycket bra. Han har bra kontakt med Milton och vi är jättenöjda. De båda äter tillsammans och åker ofta och simmar. Både Anton och Milton mår bra av rutiner, aktiviteterna får gärna vara de samma från gång till gång, säger Maria Söderlund.

Dessutom har Milton fem stödtimmar en lördag- eller söndageftermiddag per månad och ytterligare tio timmar per vecka. Det är dock timmar som inte kunnat utnyttjas i dagsläget på grund av brist på lämpliga stödpersoner. Anton har färre stödtimmar, nio kvällstimmar på en månad.

Personlig assistans

När det gäller rätten till personlig assistans sägs det bland annat att den funktionshindrade ska ha ”resurser att definiera assistansens innehåll och sättet att ordna den”.

Juristen Johanna Lindholm framhöll att det inte krävs att den funktionshindrade kan uttrycka sig muntligt. Om han eller hon uttrycker sig med gester eller ljud kan någon närstående tolka innebörden.

– Men om funktionsstörningen är så grav att personen inte kan uttrycka sig alls är personlig assistans inte det rätta för just honom eller henne, sa Lindholm.

Maria Söderlund är tveksam till om rätten till personlig assistans kan tillämpas i Miltons fall när det krävs att man ska kunna uttrycka sin vilja.

– Det är svårt för honom att veta vad han vill när han inte har någon överblick över utbudet. För oss fungerar det bra med en stödperson men det hänger som sagt på att det är rätt person, säger Maria Söderlund. ■

Nyheter

Text&bild: Tom Sörhannus

JAG erbjuder ett helhetsansvar för personlig assistans

Föreningen JAG har varit verksam i Sverige i snart 20 år. För två år sedan startades verksamhet i Norge och i slutet av 2009 i Finland. JAG erbjuder en modell för personlig assistans till personer med omfattande funktionsnedsättningar. Verksamheten sätter den enskilda individen i centrum under parollen jämlikhet, assistans och gemenskap (JAG). I mars hölls föreläsningar om verksamheten i både Helsingfors och Vasa.

Syftet med föreningen är samla personer med omfattande funktionsnedsättningar, och att hjälpa dessa med personlig assistans. Det betyder att man gör avtal med berörda myndigheter, i Finland kommunerna, och ordnar den personliga assistansen för de medlemmar som så önskar.

– Vi är arbetsgivare och tar på oss ett helhetsansvar. På det sättet behöver kommunerna bara göra avtal med oss, och behöver inte ha något back-up system, förklarar **Cecilia Blanck**, verksamhetschef i Sverige.

Med på föreläsningen, och som representanter för JAG i Sverige, fanns **Marie Arvidsson** och dottern **Hillevi Larsson**, som har omfattande funktionsnedsättning.

– Det här är häftigt. Det gör en verklig skillnad, säger Marie.

20-åriga Hillevi kan tack vare systemet med personlig assistans leva ett normalt liv.

– Hon lever som vilken 20-åring som helst. Hon har egen lägenhet och kan gå ut när hon vill och göra saker som hon vill, utan att mamma behöver vara med, säger Marie.

Hillevi har även själv hållit en del av föreläsningarna i Finland.

Borde få egen bostad

Något annorlunda ser verkligheten ut för **Mauri Nyqvist** från Esbo och **Inger Karlsson** från Kyrkslätt, som båda har vuxna söner med omfattande funktionsnedsättningar och som bor hemma.

– **Mattias** var med och startade föreningen i Finland och hade gärna varit med här i kväll, men då hade min hustru också varit tvungen att komma med. Hade han haft personlig assistans kunde han ha varit här. Mattias är 22 år nu och bor fortfarande hemma, och han skulle behöva få en egen bostad, men för att det ska fungera behöver han ha personlig assistans, säger Mauri.

Inger Karlssons son **Stefan** är något år äldre, också medlem i föreningen och i en liknande situation.

– Han skulle också behöva en egen bostad, men han är beroende av assistans tjugofyra timmar i dygnet. Då är JAG-ideologin den bästa. Det är en modell som passar för de flesta i målgruppen, säger Inger.

När någon inte är beviljad personlig assistans blir det föräldrarna som får ställa upp. Det här är något som många kommuner utnyttjar, menar Inger och Mauri.

– Då handlar det inte om att man är assistent i 40 timmar per vecka, utan man är det i 168 timmar per vecka, säger Inger.

Lagen otydlig

Enligt den förnyade handikappservicelagen som trädde i kraft hösten 2009 har personer med grav funktionsnedsättning subjektiv rätt till personlig assistans. Det här testas nu i Esbo och Kyrkslätt.

– Lagen är lite otydlig då det gäller våra barn. För enligt lagen ska personen själv uttrycka sina önskemål, och det kan inte Mattias, säger Mauri.

Den förnyade lagen var en orsak till att JAG kom till Finland.

– Vi hade förstått att det finns ett behov i Finland, och i med den nya lagen ansåg vi det vara ett bra tillfälle att komma hit. Lagen har potential för vår målgrupp, säger Björn Jideus, ansvarig för att få igång verksamheten i Norge och Finland.

I Finland har föreningen nu fyra medlemmar som gett JAG i uppdrag att förhandla fram ett avtal med sina kommuner om personlig assistans genom JAG. En offert är inlämnad till Esbo stad. För att få ett fotfäste i Finland har JAG till en början riktat in sig på den svenskspråkiga delen av landet, men man fungerar redan på båda språken och det är tänkt att verksamheten ska utvidgas mera också på finska. Flera av de närvarande poängterar att det här handlar om service, och inte om vård. Det är ett sätt att ge större frihet och självbestämmande för personer med omfattande funktionsnedsättning.

– För Hillevi betyder det till exempel att det är hon som bestämmer vem som assisterar henne, och när, var och hur assistansen ska ske, säger Marie.

Kommunerna beslutar

De som i sista hand beslutar om beviljande av personlig assistans är kommunerna. Saija Jussila, ledande socialarbetare vid Vasa stad, deltog i en av föreläsningarna.

– Det var jätteintressant och det är bra med nya aktörer och samarbetspartners, men jag kan inte direkt säga att vi kommer att köpa av dem, säger hon.

Den finländska lagstiftningen är annorlunda än den svenska, och Jussila ser en del frågetecken för hur verksamheten ska implementeras här. Dessutom finns det flera alternativ på området från förr.

– Alla har samma målsättning, att hitta den bästa lösningen för huvudpersonen. ■

Fakta JAG:

Föreningen JAG är en ideell förening som styrs av sina medlemmar. Medlem kan endast personer med omfattande funktionsnedsättning vara. Anhöriga och andra kan vara stödjande medlemmar. Under föreningen finns Brukarkooperativet JAG, som anordnar personlig assistans till de medlemmar i föreningen som önskar det. Det ekonomiska ansvaret handhas av ett aktiebolag. Föreningen bedriver även en omfattande kursverksamhet.

Ett par viktiga saker som tryggar verksamheten är: Servicegarantin, som innebär att det alltid finns en servicegarant som tryggar kvalitet och kontinuitet för den enskilda medlemmens assistans. Utbildningsgarantin, som innebär att en ny assistent alltid går tillsammans med en erfaren assistent i början.

I Sverige har föreningen 405 medlemmar. Man har cirka 3 500 anställda och totalt med vikarier, kortare inhopp med mera cirka 5 000 personer på årsnivå. Under 2010 producerade man drygt 2,8 miljoner assistanstimmar i Sverige. I Norge har man i dag 15 anställda assistenter. Föreningen JAG i Finland har i dagsläget fyra medlemmar, samt en vd och ett kontor i Helsingfors. Mera uppgifter hittas på www.jagassistans.fi och www.jag.se

Björn Jideus, Marie Arvidsson och Mauri Nyqvist, främre raden, och Inger Karlsson och Cecilia Blanck bakre raden informerade om föreningen JAG, som erbjuder personlig assistans till personer med omfattande funktionsnedsättning.

Nyheter

Text&bild: Malin Johansson

Klara Schauman-Ahlberg är projektkoordinator för programmet Vägledande samspel i Åboland/ICDP.

Klara Schauman-Ahlberg

Jobbar: Som koordinator inom projektet "Samspel i Åboland".
Familj: Man, tre barn och hund.
Ålder: 40.
Utbildning: Psykolog, arbetshandledarutbildning.
Bor: I Pargas.
Egenskaper: Orädd, öppen och social.
Intressen: Familjen, musik, renovering av vårt gamla hus.

Fakta

Aktuella projekt inom KASTE-programmet i Svenskfinland

- REMONTTI. Utvecklar servicen för barn, unga och barnfamiljer så att den motsvarar klientens behov. SAMSPEL I ÅBOLAND utgör en pilot inom projektet.
- SABIR (Helsingfors). Utvecklar en arbetsmodell för ett förebyggande arbete med barn och barnfamiljer. Projektet är ett delprojekt inom utvecklingsprogrammet Barnets röst.
- FAMILJEPROJEKTET I ÖSTERBOTTEN. Avsikten är att förnya servicen för barn, unga och familjer. Projektet utgör en del av utvecklingsprojektet "Mellanfinlands Kasperi". Specialfokus i delprojekten: Mångkulturellt familjearbete, Resursskola, Intensivvårdsmodell och Utveckling av familje- och barnskyddsarbete.

Samspel i Åboland

I det stora, gula familjehuset Ankaret i Väståbolands stad hittar man Klara Schauman-Ahlberg. Klara är anställd av Väståbolands stad som koordinator i projektet Samspel i Åboland som är en del av Egentliga Finlands projekt Remontti – reform av servicen för barn, unga och barnfamiljer. Remontti-projektet inom KASTE-programmet utvecklar servicen för barn, unga och barnfamiljer så att den bättre bemöter klientens behov och ger stöd i ett tidigt skede.

I projektet deltar samtliga kommuner i Satakunta och Egentliga Finland. Remontti består av piloter som förverkligar projektmålen och Samspel i Åboland utgör piloten i Väståbolands stad och Kimitoöns kommun.

Klara hälsar mig glatt välkommen till familjehuset och frågar om jag inte skall ha en kopp kaffe innan hon sätter igång och börjar berätta om det nya samspelsprogrammet Vägledande samspel som man börjat använda inom projektet Samspel i Åboland. Programmet Vägledande samspel, också kallat ICDP från International Child Development Program, är ett hälsofrämjande och förebyggande program som utgår från att alla människor har resurser som kan utvecklas.

– Det handlar om att utveckla lyhördhet och empati, säger hon.

Första finländaren

Klara Schauman-Ahlberg är den första i Finland som utbildat sig inom ICPD i Sverige och i augusti 2010 startade den första utbildningen i Finland. Inom projektet vill man utveckla Familjehuset Ankaret till en knutpunkt och en kunskapsenhet för det familjecentrerade arbetssättet i Åboland.

– Det ska vara låg tröskel att komma hit, säger hon.

Familjehuset Ankaret öppnade sina dörrar 2009 och man har som mål att utifrån hela familjens livssituation främja hälsa och välmående. Familjehuset använder sig av vägledande samspel/ICDP för att utveckla omsorgskvaliteten hos föräldrar och professionella. Jag får veta att ICDP ursprungligen kommer från Norge och att man med hjälp av programmet kan utveckla vår förmåga att bemöta barn med respekt och öka vår lyhördhet för barns tankar, känslor och avsikter. Klara påpekar hur viktigt det är att först utveckla sin egen samspelsförmåga innan man börjar lära barnen olika samspelsfärdigheter som idag ofta också kallas emotionella och sociala färdigheter.

Samspelsförmåga a och o

Klara Schauman-Ahlberg har tidigare jobbat som psykolog inom barnpsykiatrin och hälsovården och har alltid varit intresserad av att utveckla värdegrunden bakom arbetsmetoder och förhållningssätt i klientarbetet. Hon berättar att programmet vägledande samspel/ICDP i Sverige används inom många yrken där det krävs god samspelsförmåga, som t ex inom äldreomsorg, skola och dagis. Hon har redan väglett ett dagis och en skola i Väståboland i programmet ICDP och genom vägledningarna fått ta del av många fina diskussioner där personalen funderat på hur deras positiva bemötande av barnen direkt syns i barnens reaktioner och goda samarbetsförmåga. Vägledande samspel är ett av verktygen som Samspel i Åboland använder när man med hjälp av projektet gått inför att utveckla samarbetet mellan personalen från de olika sektorer som jobbar med barn, unga och familjer. Man har varit intresserad av att titta på vad ett förhållningssätt som utgår ifrån värdegrunden i FN:s barnkonvention kan föra med sig för verkan både när det gäller bemötande av barnen och familjerna och när det gäller det mångprofessionella samarbetet.

Tidsbrist frustrerar

Jag är intresserad av att veta om det är något som är speciellt svårt då det gäller utvecklingsarbetet inom projektet.

– Folk är positivt inställda, men det största problemet är tidsbrist, utbrister Klara.

– Det kan vara svårt att få folk att komma till gemensamma möten då utvecklingsarbetet ofta är ganska splittrat ute i kommunerna.

Klara är stationerad i Pargas på familjehuset, men besöker också Kimito regelbundet där hon har en mångprofessionell samarbetsgrupp som jobbat fram en processkarta kring servicen för barnfamiljer. Projektet upphör 31.7.2012 och Klara påpekar att det förstås är en utmaning att förankra programmet ute på fältet och som med alla projekt se till att det man utvecklar tillsammans med personalen också har en chans att leva vidare efter projektet.

Avslutningsvis frågar jag Klara vad som är på tapeten just nu inom Samspel i Åboland.

Ramarna för familjehuset Ankaret börjar vara klara, nu gäller det att få med hela skärgården. Vi har tillsammans med personalen fått mycket goda saker till stånd och det har varit väldigt givande att få jobba med ”proffs” som är verkligt kunniga på sitt område. Jag har på riktigt fått se hur summan av de enskilda delarna blivit något mycket större.

Det märks att Klara gillar sitt jobb och hon säger med eftertanke:

– Jag har fått uppleva många gyllene ögonblick. ■

Händelsekalendern 2011

April

5.4 Nya lättlästa läromedel, kl. 16–19 i Sensoteket i Vegahuset. Arr: FDUV. Mera info av Solveig Arle, (09) 434 236 27, solveig.arle @fduv.fi, www.fduv.fi

8–10.4 Familjehelg på Kisakeskus, Fiskars. Målgrupp: hela familjen, även syskon. Arr: FDUV. Mera info: Elina Sagne-Ollikainen, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

9.4. Finlandssvenskt tecken-språk på scen! ”Teckenscen” på AV-teatern i Helsingfors kl 18. Teckenscen är känd från konceptet ”Open Sign” från Sverige. Denna grundar sig på tanken om amatörteater, öppen för lokala förmågor som vill lära sig och prova på scenframträdande (s k Open Stage). Finlandssvenska teckenspråkiga rf vill med detta lyfta upp status (=ställning i samhälle) för oss finlandssvenska döva och teckenspråkiga. På Teckenscen show och Teckenscen föreläsning 9.4 finns tolk; ni som inte kan teckenspråk kan gärna komma och se vad döva gör och diskuterar om kultur! All information på www.dova.fi och även på Facebook. Boka biljett på www.dova.fi. Eller skicka e-post till bokateckenscen@dova.fi. Frågor eller funderingar: teckenscen@dova.fi

11-12.4. FSSF:s kongress 11-12 april 2011 i Korsholmssalen, Korsholms vuxeninstitut. Första dagens tema fokuserar på anhörigas centrala roll inom social- och hälsovården. Dagarna bjuder på föreläsningar gemensamt, diskussioner, rådgivning och kontakter med andra inom samma verksamhetsområde. Anmälan senast 21.3 med blankett eller till kansli@fssf.fi.

14-17.4. Rehabiliteringskurs för anhöriga Kursplats;Norrvalla Rehabcenter, Vörå. Ansökan senast 11.3.2011. Målgrupp; anhöriga till personer med psykisk ohälsa. Arrangör; Psykosociala förbundet rf, med stöd av RAY. För mera infowww.fspc.fi eller kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517. Kursen är avgiftsfri inkl. kost/logi och resor.

15.4. Svenska hörselförbundets förbundsmöte i Mariehamn. www.horsel.fi

27.4 Den internationella ledarhundsdagen.

27.4 Stödgrupp för föräldrar – Bamsegruppens träff kl. 16.30–19.30 i Vegahuset, Helsingfors. Arr: Bamsegruppen & FDUV. Mera info: Monica Björkell-Ruhl, 040 510 93 90, monicabjorkell-ruhl@gmail.com, www.bamsegruppen.org

28.4. Stödpersonsträff kl. 17-18.30 i Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18a, Helsingfors. Meddela Sonja tel 041-5012531 eller sonja.karnell@handikapp.fi senast en dag innan om du är på väg!

Maj

SOS Aktuellt nr 3 utkommer vecka 21. Deadline för material den 17 maj.

3.5 Boklansering: Katten i Ediths trädgård med Birgitta Boucht kl. 16–19 i Vegahuset. Arr: FDUV. Mera info av Solveig Arle, (09) 434 236 27, solveig.arle@fduv.fi, www.fduv.fi

5-6.5. ”Ung och Utsatt – goda exempel på mental hälsa” Nordisk konferens i Göteborg med temat barn och ungdom med bland annat Jan-Erik Enestam och Nina af Hällström som talare. Mer info på www.nhv.se (se NHV-arrangemang).

9-13.5. Har du nedsatt hörsel? Kom med på en grundläggande informationskurs med uppföljning den 15-16.9. Plats: Norrvalla Rehab Center, Vörå. Målgrupp: Personer som skall få hörapparat, har hörapparat, personer utan hörapparat som märkt att hon/han börjat höra sämre och är intresserad av hur den egna framtiden ser ut. Mer info www.horsel.fi.

14-15.5 Förbundet Finlands Svenska Synskadades vårmöte i Forssa. Mera info FSS kansli 09-6962 300 eller info@fss.fi.

16-21.5 Kurs för synskadade kvinnor. Kursen är avsedd för synskadade kvinnor i olika åldrar som är i behov av sociala nätverk och kamratstöd. FPA-kursnummer 40624. Arr: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf i samarbete med FPA. Mera info: Stina Wiik-Latvala, (09) 6962 3018, stina.wiik-latvala@fss.fi.

18-19.5 Att hantera konflikter inom omsorgen. Tammerfors. Maud Deckmar föreläser för personal inom Kårkullas boendeverksamhet och föräldrar vars ungdom har flyttat till egen bostad eller gruppbostad. Arr: FDUV:s etiska forum, Kårkulla skn. Mera info: Marita Mäenpää, (09) 434 23613, marita.maenpaa@fduv.fi, www.fduv.fi

20-21.5. Seminarium om utvecklingsstörning i Tammerfors. Arr: Yrkesakademin och Axxell. Seminariet riktar sig till yrkespersonal, anhöriga och övriga intresserade. I seminariet deltar även studerande. Plats: Tammerfors universitet. Anmäl dig senast 6.5.2011 till Monica Fyrqvist, tfn 0290 01 7595, monica.fyrqvist@axxell.fi. Förfrågningar riktas till Susanna Gröndahl, susanna.grondahl@axxell.fi, tfn 044-739 7627 eller Ulrica Krook, ulrica.krook@yrkesakademin.fi, tfn 044-750 3243

21.5 FSS firar Bokens och rosens dag lördagen den 21 maj kl. 13 hos Svenska Synskadade i Östnyland, Kajutan, Ågatan 33 i Borgå. Gäst under dagen är Sabine Forsblom, som mottog Granberg-Sumeliuska priset år 2005 fördebutromanen Maskrosguden. Sabine Forsblom fungerar som rektor för Borgå folkakademi sedan flera år tillbaka. Arrangörer för bokens och rosens dag är FSS punktskriftsarbetsgrupp. Mera info: Tessa Bamberg 09-6962 3024 eller tessa.bamberg@fss.fi

23-27.5 Effektiv användning av punktskrift. Kursen riktar sig till dem som redan har goda kunskaper i punktskrift. Kursen är på nivå 3 i FSS punktskriftsutbildning, där grundkursen är på nivå 1 och kursen Punktskrift till nytta och nöje på nivå 2. Kursen hålls under tre veckor och datumen är: 23-27 maj, 5-9 september, 28 november -2 december. Anmälningar och mera info:Tessa Bamberg, tfn 09-6962 3024 eller e-post tessa.bamberg@fss.fi.

25.5 Stödgrupp för föräldrar – Bamsegruppens träff kl. 16.30–19.30 i Vegahuset, Helsingfors. Arr: Bamsegruppen & FDUV. Mera info: Monica Björkell-Ruhl, 040 510 93 90, monicabjorkell-ruhl@gmail.com, www.bamsegruppen.org

25.5. Bamsegruppen r.f. Specialbarnets Självkänsla. www.bamsegruppen.org

26.5. Stödpersonsträff kl. 17-18.30 i Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18a, Helsingfors. Träffarna är ett familjärt och avspänt tillfälle då du kan träffa andra stödpersoner och diskutera ditt stödpersonsuppdrag i en konfidentiell miljö. Ibland har vi något på förhand bestämt tema. Verksamheten bjuder på kaffe med tilltugg! Meddela Sonja tel 041-5012531 eller sonja.karnell@handikapp.fi senast en dag innan om du är på väg!

Juni

6-7.6 Att skriva lättläst-kurs på Hangö sommaruni. Ett lättläst språk (LLspråk) gör information, litteratur, nyheter och läromedel tillgängliga också för de lässvaga. Lättläst kan vara ett viktigt redskap för alla som i sitt arbete producerar text och information, till exempel journalister, informatörer, lärare och personer inom vården. Vi läser, diskuterar och analyserar exempeltexter. Vi gör övningar i att skriva lättläst och kursdeltagarna får feedback på sina texter. www.hangosommaruni.fi www.ll@center.fi

6-9.6. Ridläger för ungdomar 10-16 år Kursplats: Vörk, Arvidsgården, i Vörå. Målgrupp: ungdomar från familjer med psykosociala kriser/problematik eller ungdom/barns som själva har svårigheter. Ansökan senast 06.05.2011. Arrangör: Psykosociala förbundet rf. med stöd av RAY. För mera info www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517. Kursavgift: 70€, inkl. kost, logi och resor.

6-11.6. Tvådelad Familjekurs, för vuxna med mental ohälsa och deras familj. Kursplats; Norrvalla RehabCenter, Vörå, och 7-12.11. Målgrupp: vuxna med mental ohälsa och deras familjer, vars familjemedlemmar behöver psykosocial stöd. Kursen är ämnad för personer i arbetslivet tex. rehabiliteringsstöd, sjukskriven, Sista ansökningsdagen 04.03.2010. Arrangör: Psykosociala förbundet rf. med stöd av FPA. Kursen är avgiftsfri, berättigar till rehabiliteringspenning under kursens gång. Mera info www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517.

10-12.6 FSS friidrottstävlingar och bocciaturnering i Mariehamn. Mera info: FSS kansli 09-6962 300 eller info@fss.fi.

13–17.6 FPA-familjekurs för ungdomar med Downs syndrom 15–20 år i södra Finland. Arr: FDUV. Ansökan senast 11.3.2011. Mera info: Elina Sagne, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

13-17.6. Rehabiliteringskurs i skärgården Kursplats;Bergshagen B&B, Iniö, Åbolands skärgård. Ansökan senast 13.5.2011. Målgrupp: Vuxna personer med psykosociala funktionshinder. Arrangör; Psykosociala förbundet rf, med stöd av RAY. För mera infowww.fspc.fi eller kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517. Kursen är avgiftsfri inkl. kost/logi och resor.

27.6–1.7 FPA-familjekurs för ungdomar med funktionshinder/utvecklingsstörning 15–20 år i Österbotten. Arr: FDUV. Ansökan senast 18.3.2011. Mera info: Elina Sagne, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

29.6 - 1.7 Svenska hörselfförbundets resa från södra Finland, Norra skärgårdsvägen till Åland. Evenemanget kostar 365 euro. www.horsel.fi

Juli

6.7-8.7. Svenska hörselförbundets resa från Österbotten. Norra skärgårdsvägen till Åland. Evenemanget kostar 365 euro. www.horsel.fi

Augusti

SOS Aktuellt nr 4 utkommer vecka 33. Deadline för material den 9 augusti.

14.8. Sommarsamling i Österbotten, med början i Oravais kyrka kl. 12.00. Arrangör: Svenska hörselskadade i Nykarlebynejden rf. www.horsel.fi

September

15.9. Uppföljning av FPA-kurs för hörselskadade. Kursen är för dem som deltog på grundkursen 9-15.5.2011 Plats: Norrvalla Rehab Center, Vörå.

Vill du lägga in material på händelsekalendern? Kontakta Daniela Andersson, daniela.andersson@kolumbus.fi, GSM 044-5554388. Deadline för material till nummer 2/2011 är den 22 Mars. Tidningen utkommer vecka 13.